

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΠΑ.Λ.

Παρασκευή 15 Μαΐου 2020 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Εισαγωγικό σημείωμα: Η Αστερόπη Λαζαρίδου είναι αρθρογράφος και συγγραφέας σε πληθώρα εφημερίδων και ηλεκτρονικών περιοδικών. Έχει επίσης γράψει τα κείμενα στις παραστάσεις «Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων» (2009) και «72 ώρες» (2016).

Η γενιά του Ναρκισσισμού

Η ιστορία του Νάρκισσου, με τις διάφορες εκδοχές της, είναι μία από τις δημοφιλέστερες της μυθολογίας. Ο νέος από τη Βοιωτία, θαμπωμένος από την ομορφιά του που καθρεφτίζεται στο νερό, πεθαίνει από μαρασμό εξαιτίας του ανικανοποίητου έρωτα προς τον ίδιο του τον εαυτό. Ο ναρκισσισμός, η εμμονική αυταρέσκεια που μπορεί να καταλήξει σε πάθηση, δεν είναι κάτι καινούργιο. Υπάρχει από τότε που ο άνθρωπος πρωτοσυνάντησε το είδωλό του.[...]

Η ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια Νάντια Τσιλιάκου εξηγεί: «Τα άτομα των οποίων η δομή της προσωπικότητας τους τους επιβάλλει να αντλούν επιβεβαίωση από παράγοντες έξω από τον εαυτό τους ονομάζονται από τους ειδικούς ναρκισσιστικά. Όλοι μας νιώθουμε **ευάλωτοι** απέναντι στο ποιο είμαστε, πόση αξία έχουμε, και προσπαθούμε να ζούμε με τέτοιο τρόπο ώστε να προκύπτουν θετικά συναισθήματα για τον εαυτό μας. Το συναίσθημα υπερηφάνειας και αποδοχής αυξάνεται όταν οι «σημαντικοί άλλοι» μάς αποδέχονται και «τραυματίζεται» όταν μας απορρίπτουν.»[...]

Ας ρίξουμε, όμως, μια ματιά στον έξω κόσμο. Ο τρόπος με τον οποίο συμπεριφερόμαστε εντός Διαδικτύου είναι πάνω-κάτω ο ίδιος με εκείνον όταν έχουμε βγει για να διασκεδάσουμε, να επικοινωνήσουμε, να ζήσουμε: ζευγάρια αμίλητα που θα βρουν σημείο επαφής μόνο όταν θα βγει το tablet πάνω στο τραπέζι της καφετέριας. Συντροφιάς ολόκληρες που **απαρτίζονται** από πρόσωπα τα οποία φωταγωγούνται

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

από τις οθόνες των smartphones, καθώς κομπάζουν στο Facebook πόσο καλά περνούν στο τάδε μπαρ. Η μοναξιά υπήρχε πάντα, απλώς τώρα κυκλοφορεί με πιο φαντεζί αξεσουάρ. Ο ναρκισσισμός, το χαϊδευτικό του ατομικισμού, αριθμεί πλέον στρατιές ατόμων μοναχικών και ολομόναχων: δεν θέλω να παντρευτώ ούτε και να συζητήσω, τα λεφτά που βγάζω θέλω να τα τρώω όλα μόνος μου, να μη δίνω λογαριασμό σε κανέναν.

Μια κοινωνία σε πρώτο ενικό με τις φατσούλες εμποτίσθη ως μάσκες της σύγχρονης τραγωδίας ή κωμωδίας που βιώνει ο καθένας. Θέλουμε πολλά τετραγωνικά για τον εαυτό μας και πολλά πίκελ για το είδωλό μας. Παραπονιόμαστε ότι δεν υπάρχουν άνθρωποι που μας καταλαβαίνουν πραγματικά και, όταν τελικά βρεθούν, νιώθουμε ότι πνιγόμαστε, όπως ο Νάρκισσος στο ρηχό νερό, σε μια **ύστατη** προσπάθεια να ζήσει για πάντα ερωτευμένος με τον εαυτό του.

Αστερόπη Λαζαρίδου, ΒΗmagazino την Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου 2014(διασκευασμένο)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

1^η Δραστηριότητα

A1. «Ας ρίξουμε...με τον εαυτό του»: Παρουσιάστε περιληπτικά στην τάξη σας το περιεχόμενο του συγκεκριμένου αποσπάσματος του κειμένου. (50-60 λέξεις)

Μονάδες 15

2^η Δραστηριότητα

A2. α) Να αναγνωρίσετε (Μον. 1) και να αιτιολογήσετε (Μον. 2) τη λειτουργία της γλώσσας στην τρίτη παράγραφο του κειμένου («Ας ρίξουμε...σε κανέναν»).

Μονάδες 3

β) «Ας ρίξουμε, όμως, μια ματιά στον έξω κόσμο. Ο τρόπο με τον οποίο συμπεριφερόμαστε εντός Διαδικτύου είναι πάνω-κάτω ο ίδιος με εκείνον όταν έχουμε βγει για να διασκεδάσουμε, να επικοινωνήσουμε, να ζήσουμε». Στο συγκεκριμένο χωρίο ο συγγραφέας χρησιμοποιεί α' πληθυντικό πρόσωπο. Να αιτιολογήσετε την επιλογή του.

Μονάδες 2

2020 | Μάιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

A3. Τι σχέση συνοχής δηλώνουν οι παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου:
όμως, καθώς, όπως

Μονάδες 3

A4. α) Να γράψετε μια συνώνυμη λέξη για καθεμία από τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή: εκδοχές, ευάλωτοι, απαρτίζονται, υστατη

Μονάδες 4

β) Να γράψετε μια παράγωγη λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

αξία, έχουμε, βιώνει

Μονάδες 3

3^η Δραστηριότητα

A5. Αποφασίζετε να στείλετε ένα γράμμα σ' έναν φίλο σας που ζει στην Αμερική, εκθέτοντάς του τις αγωνίες σας σχετικά με τις επιπτώσεις του ναρκισσισμού, όπως αυτός διοχετεύεται μέσα από τα social media, στη ζωή των νέων. (200-250 λέξεις)

Μονάδες 20

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Εισαγωγικό σημείωμα: Ένα από τα πιο ανορθόδοξα μυθιστορήματα της νεότερης εποχής, το Πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέυ, αφηγείται τη συγκλονιστική ιστορία του νάρκισσου Ντόριαν, ο οποίος, συνεπαρμένος από το εξαιρετικά όμορφο πορτρέτο που του φιλοτεχνεί ο ζωγράφος Μπάζιλ Χόλγορτ, πουλάει την ψυχή του στον διάβολο με αντάλλαγμα την αιώνια νεότητα και το αιώνιο κάλλος. Υπό την επιρροή του φίλου του, του λόρδου Χάρρυ Γουότον, ο Ντόριαν θα παραδοθεί σε έναν ακόλαστο τρόπο ζωής, τον οποίο κρατά κρυφό από την υψηλή κοινωνία, στα μάτια της οποίας παραμένει ένας τζέντλεμαν. Σε αντίθεση με το άψογο παρουσιαστικό του, το πορτρέτο φέρει τα σημάδια της φθοράς του.

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΝΤ

Το πορτραίτο του Ντόριαν Γκρέι (απόσπασμα)

{...} Ύστερα είχε εμφανιστεί ο λόρδος Χένρι με την αλλόκοτη εξύμνηση από την πλευρά του της νεότητας, την τρομερή προειδοποίησή του για το πόσο γρήγορα εκείνη χάνεται. Αυτό τον είχε αναστατώσει όταν το άκουσε, και τώρα, καθώς στεκόταν, κοιτάζοντας τη σκιά της ίδιας του της ομορφιάς, το πλήρες νόημα εκείνης της περιγραφής πέρασε αστραπιαία από το μυαλό του. Ναι, θα ερχόταν μια μέρα που το πρόσωπό του θα ρυτίδιαζε, θα φθειρόταν, τα μάτια του θα γίνονταν θολά και άχρωμα, το γεμάτο χάρη ανάστημά του θα λύγιζε και θα παραμορφωνόταν. Η πορφύρα θα εγκατέλειπε τα χείλη του και το χρυσάφι τα μαλλιά του. Η ζωή που θα στήριζε την ψυχή του θα παραμόρφωνε το σώμα του. Θα γινόταν φρικιαστικός, απεχθής, αγροίκος.

Καθώς τα συλλογιζόταν αυτά, ένας κόφτερός πόνος τον διαπέρασε σαν μαχαιριά και έκανε κάθε λεπτή ίνα του σώματός του να ριγίσει. Τα μάτια του πήραν το βαθύ χρώμα του αμέθυστου και μια ομίχλη από δάκρυα τα θόλωσε. Ένιωσε σαν ένα παγωμένο χέρι να πίζε την καρδιά του.

«Δε σου αρέσει;» φώναξε ο Χάλγουορντ, ενόχλημένος λίγο από τη σιωπή του νέου και μη καταλαβαίνοντας τι σήμαινε αυτή.

«Μα φυσικά του αρέσει» είπε ο λόρδος Χένρι. «Σε ποιον δε θα άρεσε; Είναι ένα από τα καλύτερα έργα της σύγχρονης τέχνης. Θα σου δώσω ό,τι μου ζητήσεις γι' αυτό. Πρέπει να το αποκτήσω».

«Δεν είναι ιδιοκτησία μου, Χένρι».

«Τότε ποιανού είναι, λοιπόν;»

«Του Ντόριαν, βέβαια».

«Τότε είναι πολύ τυχερός άνθρωπος».

«Τι θλιβερό που είναι!» μουρμούρισε ο Ντόριαν Γκρέι με τα μάτια καρφωμένα ακόμα στο πορτραίτο του. «Τι θλιβερό! Θα γίνω γέρος, φρικαλέος, απαίσιος. Όμως, αυτό το πορτραίτο θα παραμείνει πάντα νέο. Δε θα γεράσει ούτε μια μέρα παραπάνω από τούτη τη μέρα του Ιουνίου... Ω, να μπορούσε να γίνει το αντίθετο! Μακάρι να έμενα εγώ πάντα νέος και να γερνούσε το πορτραίτο. Γι' αυτό, γι' αυτό, θα έδινα τα πάντα! Ναι, δεν υπάρχει τίποτα στον κόσμο ολόκληρο που δε θα έδινα». {...}

{Όσκαρ Ουάιλντ, Το πορτραίτο του Ντόριαν Γκρέι, μτφρ. Δώρα Στυλιανίδου, 2013}

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

1^η Δραστηριότητα

- B1.** Ο νεαρός Ντόριαν Γκρέι, ενώ παρατηρεί το πορτρέτο του, εκφράζει μια ευχή. Ποια ευχή είναι αυτή και τι δείχνει για τον χαρακτήρα του; Να διατυπώσετε την άποψή σας σε ένα σύντομο κείμενο 50-60 λέξεων.

Μονάδες 15

2^η Δραστηριότητα

- B2.** i. «ένας κοφτερός πόνος τον διαπέρασε σαν μαχαιριά».
ii. «Μακάρι να έμενα εγώ πάντα νέος και να γερνούσε το πορταίτο».

Να αναγνωρίσετε τα παραπάνω σχήματα λόγου και να εξηγήσετε τη λειτουργία τους στην πλοκή του κειμένου.

Μονάδες 8

- B3.** Να σχολιάσετε τον αφηγητή στο απόσπασμα με βάση το πρόσωπο που χρησιμοποιεί, τη συμμετοχή του στην ιστορία και τα όσα γνωρίζει. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με σχετικές αναφορές στο κείμενο.

Μονάδες 7

3^η Δραστηριότητα

- B4.** Ο πρωταγωνιστής επιζητούσε διακαώς την αιώνια νεότητα. Θα ευχόσασταν κάτι παρόμοιο για εσάς και γιατί; Να απαντήσετε σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.